

**Kálaad ashúshwóógú Pwôl nyə á
cilə Timotê yé
Isâ í dúgyá nə kálaad
ashúshwóógú mə Pwôl shú má
Timotê yí**

Timotê nyəəngú nyə á bə shilə Yúden, sóəngú mwâ Gərêk. Ja Pwôl nyə á ngə sá njəənd yé ábēē wə nyə á kwey Timotê ngwála á Listra, shí bwə ngə jêw múús ná Turki yí (Mis 16.1). Nji bwə á bwəma cínəng yí, Timotê nyə á shwal bə ngwól múúd gwoong mə Pwôl. Nə okálaad obá Pwôl nyə á cilə Timotê wá, nə nyəəng nyə á cilə Titus yé búsə wáŋ mbwoomb bwə jów ná «okálaad ə məwíł səənz». Bwə jêw bwo ntó nəcé búsə nə məcwûŋ shú óbaagələ ó incwəmbə nə bóól ótówe ə shwóg wá Dɔ.

Timotê ashúshwóógú jisə nə mánkəw məbá:

- (1) Minjígúlá mí dúgyá nə Dɔ dēsh nə otówe ə shwóg myá (milúú 1-3).
- (2) Məmpəndí Timotê mə jálá nə bɛ shú ná iséy byé í kyéyug mpwogé má (milúú 4-6).

Pwôl nyə ashígé ngə jii ná Dɔ nə otówe ə shwóg bwə ngág nə bɛ məççç nda mimbwaamb-julə; nyə á yida lwó ná bwə ngág nə sá isâ nə jɔ lâm, bwə ngə ságusə Kríst muud má yíl sé míkwám dɛ yé (2.3-6).

Məbódá

¹ Mə Pwôl wə mə cílă kálaad éga. Mə jí *muud lwámá mə *Kríst Yésus. Nyə Kríst sə ηgə bwánd nə búgə yé, bá Cəgye wúsú Zembî wə bwə á ηwa cígúlá nə mə bəg muud lwámá. ² Mə cílə wo Timotê fwámé mwân waamə mə á byâ cəg krísten dí yé. Zembî Sóŋgú bá Cwámba wúsú Kríst Yésus bwə ó sá wo mpaam, bwə ó gwág wo cey lámád, bwə ó sá námə nə wo cúgəg mpwogé.

Minjígúlá myâ məshígâ mí shínúg

³ Ja mə á ηgə kə Masedwân yí, mə a yáág nə wo nə wo jíg Ifêz. Í á bə shú ná, buud bwə ηgə jíguli minjígúlá mishús nûŋ wá, wo tálúg mpéndí nə bwə kú ná kwo jíguli mínjígúlá myəŋg. Jígú nûŋ, wo tálúg bwo mpéndí nyəŋg. ⁴ Gúl sâ jí námə ná, nə mikanda, nə l̥lə məbyél nə l̥ l̥ l̥ kú nə məshíné*; tálúg námə bwo mpéndí nə bwə kú də kənd mílám mbií isâ byəŋgád. Isâ byəŋg í ádé kwínd múúd nə muud bəg tédúgá mə Zembî. Í yidá də shwambələ búúd nə bwə dúg sənusa mákál. ⁵ Ja mə lás ntúni yí, mə ηgə jíi nə obúgula bwə bəg nə fwámé ccelí. Muud jí nə lám fúbán, lám nə sán, búgə jé kú nə məkəŋ yé, nyə wə mə də ccel búúd fwámé ccel yé, váál ccelí jəŋg wə mə jíi nə bi bəg nə ndí yí.

⁶ Bóól búúd bwə á mə yíl mílám jə mínjígúlá

1:1 muud lwámá: 2.7 Cəgye: Tit 3.4 bwánd nə búgə: Kol 1.26-27

1:2 Timotê: 1Kr 4.17 mwân waamə: 1Kr 4.15; 1Te 2.11; Tit 1.4

1:3 Ifêz: Mis 20.1 buud bwə ηgə jíguli minjígúlá mishús: 4.1-10; 6.3-5, 20-21; 2Tm 2.16-18, 23-26; Tit 1.10-16; 3.9-11 **1:4** 4.7; 6.20;

2Tm 2.16, 23; 4.4; Tit 1.14 * **1:4** Oyúden bwə á də baagula məbyél

mánj micilyá, də l̥ micilyá myəŋg mísəŋ, sâ jəŋg wə Pwôl ηgə ban na yí. **1:5** 1.14, 19; 2.15; 4.12; Rom 12.9; 13.10; 1Kr 8.1; Gal 6.10;

2Tm 1.3, 13; 3.10; Tit 1.15 **1:6** 1.4; 6.4, 20; Tit 1.10

míniíd, bwé á má kə cwagəwa bɛ dɔ́lə lás mbɛɛ ílís-
lís kú nə shwóg kú nə shug. ⁷ Bwé ηgə jii né buud
bwé ηwág bwo nda *Onkumɛ ó məcəɛ má Zembî, nji
í njúl né bwé aηgê nə wámbulə sâ bwé ηgə ci yí, kú
wámbulə sâ gwáméfwó bwé ηgə lás nə injkəη yí.

⁸ Sá báá sá ηgə mpu né məcəɛ măsə jɔjɔ sâ ja
múúd mə bálán nə mwo mbií í jəla yí. ⁹ Nda jí
ntó né, sá dúgá mpu né məcəɛ má áshígé təlɔw shú
múúd jí tətəlí yé. Mbô. Má á yida təlɔw shú búúd
bí kú bísh məcəɛ wá, nə buud ɔ málwê, nə buud
bí kú bísh Zembî wá, nə bóól osóol ɔ *mísəm, nə
buud básé kú gwɔɔ Zembî wá, nə bɔɔηg bwé ηwá
ísâ í Zembî zhizhe nə zhizhe wá, nə búúd bwé gwú
ósóɔηgú wá, nə bɔɔηg bwé gwú ónyɔɔηgú wá, nə
bóól ógwúl ɔ búúd bēsh. ¹⁰ Məcəɛ má á təlɔw námə
shú búúd ó jaηga, nə budúm bwé sá iland nə bóól
búdúm wá, nə buud bwé kúshá kənd bóól míkwám
dí wá, nə obwiηgye ó íjɔɔ, nə bɔɔηg bwé kéén jínə
má Zembî máshügád wá. Məcəɛ má á təlɔw shú sâ
jēsh í lúmbuli nə fwámé njígúla yí. ¹¹ Fwámé njígúla
wɔɔηg í ηgə bɛ jɔjɔ lân má Zembî á milwané búúd
bwé də ságusə né nywáá má jəla yé. Jɔjɔ Lāη wɔɔηg
wé bwé á yə mə né mə zág ηgə bwiηg yí.

Pwôl ηgə yə Yésus akíba

¹² Mə ηgə yə Cwámba wúsú *Kríst Yésus akíba, nyə
muud nyə a má ləlushi mə yé. Mə yə nyə akíba nəcé
nyə wé nyə á kwey né a ji nə ηkul jee shwu nyúul
nə mə, a mú sá né mə bág nyə sóol mäsáal. ¹³ Í njúl
né mə á də bul jág lás nə nyə yág, mə á də jugushi

1:8 Rom 7.12, 16 **1:9** Gal 5.19-21 **1:10** 4.6; 6.3; 2Tm 1.13; 2.2,
15; 3.14; 4.2-3; Tit 1.9; 2.1, 7-8 **1:11** 1Te 2.4 **1:12** 2.7 **1:12**
Gal 1.15-16 **1:13** Mís 8.3; 9.1-5; 1Kr 15.9; Gal 1.13

buud bé mə njúl ηkí jág gwɔ́ lâm; nji, nywáá nyə a mə bwííḡ mə né ηkwonjú nəcέ mə á ηgə sá isâ byɔɔηg jág dî, mə kú nə búgá. ¹⁴ Cwámba íshé nyə a mə sá mə mpaam ntɔ́ mínji, nyə a mə sá nə mə bág nə búgá, nə cɛlí í ηgə zhu wə Kríst Yésus. ¹⁵ Ciyá ga jí abúgúlág, sá mə jəlá nə magulə gwo sá bēsh: jí ná, Kríst Yésus nyə á zə shí ga dí zə cug ósól ɔ *mísəm; ósól ɔ mísəm bɔɔηgú di, mə wə jí áshúshwóógú. ¹⁶ Nji, Zembî nyə á bul gwág mə ηkúηkwónjúlə shú né jɔ́ lâm mə Kríst Yésus í nyínúḡ mádí, mə mú bæ yuug shú búúd bwə bá *búgula mwôw mə ηgə zə má, yuug ná bwə bá lág cug á kandugə kandugə. ¹⁷ Buud bwə yág Njwú-buud á kandugə kandugə gúmá. Zembî nyə abúle bwele yə yé, Zembî jí kú nyîn nə mísh yé, á jí Zembî nji nyə ηgwúd nə ηgwúd yé, a ηkənwag kandugə á kandugə. Amen.

Gwánág jɔ́jɔ́ gwáná

¹⁸ Timotê mwân waam, mə zə yə wo nyíga mpéndí bɛ nə iciyá *búúd ɔ mícúndá bwə á ci shú dwó yág yí. Iciyá byɔɔηg í ó yə wo ηkul né wo gwánág jɔ́jɔ́ gwáná. ¹⁹ Ngagú nə gwána wo mbíd búgá, wo njúl nə lâm né sáj. Bóól búúd bwə á mə dɛ ban dúlə gwágúlə lâm né ndéé búgá jánj í á mə nyasula nda byóól í dɛ búg ηgwɔ́ɔ́ nə. ²⁰ Imene bá Aləḡuzándrə búsə sámbá búúd jɔɔηgúd; mə a mə cwámbulə *Sátan bwo shú né bwə ηwág njígúlá né bwə nda ná bá bwele *lás nə Zembî bwaasúlə mpu.

1:14 1.5; 1Kr 15.10 **1:15** Luk 15.2; 19.10; Rom 5.8 **1:16** Ifz 3.7-9; Kol 1.25 **1:17** Rom 16.27 **1:18** 4.14; 6.12; 1Kr 9.24-25; 2Tm 4.7-8; Yúd 3 **1:19** 1.5 **1:20** Imene: 2Tm 2.17 Aləḡuzándrə: 2Tm 4.14 Sátan: 1Kr 5.5

2

Du sá mǎjǎgula shú múúd yêsh

¹ Sâ má ñgá tééd fwo yáág nǎ ndí yí jí ná, obúgula bwá dúg kǎ nǎ miñgwóómbúlú wá Zembî, du jǎgula nǎ nyǎ, du gwáámb nyǎ isâ, du lǎ nyǎ. Bwá dúg sá ntó shú búúd bêsh íí, ² shú ójwú-buud nǎ shú búúd bêsh bí nǎ miñkwón wá. Sâ jǎng í é sá ná shé cǎgǎg nǎ shee, kú nǎ intúgúlí, nǎcé cǎgǎlǎ cǎg í yá Zembî gúmá yí, nǎ cǎgǎlǎ mbií cǎg í jǎla yí. ³ Ntó jí jǎ sâ, Cǎgye wúsú Zembî mǎ gwág nywa ntó. ⁴ Á jíí ná buud bêsh bwá dúgúg cǎg, bwá mpu óbúbálé.

⁵ Nǎcé, Zembî jí nǎ ñgwûd, líí-ñjí nǎmǎ ñgwûd mpádúgá Zembî bǎnǎñ buud, líí-ñjí jǎngú jíisǎ muud, nyǎ wá Yésus-Kríst.

⁶ Nyǎ wá nyǎ á yána cǎg jé shú ná buud bêsh bwá bǎg ofulí*.

Nyǎ á sá sóólúgú wǎng nǎmǎ fwála í á jǎla yí, zǎ lwó búúd ná Zembî ñgǎ jíí ná bêsh bwá dúgúg cǎg.

⁷ Shú dǎng wá Zembî nyǎ a tâl mǎ mbwiingye lâñ yí, nyǎ a sá ná mǎ bǎg *muud lwámá, á yǎ mǎ mbag ná mǎ jíígúlíg ikúl í cǎgǎ *Oyúden yí óbúbálé bwá jǎla nǎ *búgula wá. Búbálé mǎ añgê nǎ bwiing ijǎ.

Cǎg búdûm nǎ budá dǎ dî

⁸ Má ka jíí ná budûm bwá dúg sá mǎjǎgula kúl jêsh. Bwá dúg jǎgula bwá ñgǎ bǎn mǎbwá wá Zembî,

2:1 Ifz 6.18-19; Flp 4.6 **2:2** Esd 6.10 **2:3** Tit 3.4 **2:4** Eze 18.23; 2Tm 2.25-26; 2Pr 3.9 **2:5** Mbá 6.4-5; 1Kr 8.6; Rom 3.29-30; 10.12-13 **2:6** Mak 10.45; 2Kr 5.15; Gal 1.4; Tit 2.14; 1Yn 3.16 fwála

í á jǎla yí: Gal 4.4; Tit 1.3 * **2:6** Bwá á du jóna ñkúmba tâñ shú ná ñkúmba kwám í bǎg fulí. Tâñ nyǎng wá Yésus nyǎ a jóna nǎ cǎg jé shú búúd bêsh yí. **2:7** muud lwámá: 1.11-17; Gal 1.1; 2.7-8; Ifz 3.7; 2Tm 1.11 **2:8** 1Pr 3.7

mæbwé má njúl kú næ mæbyaagulæ. Bwé dúg sá ntó kú næ mpimbæ, nda næ mæzhuzhuŋwa.

⁹ Má jii námó nó budá bwé dúg bwaád mbií í jéla yí, mimbwéedí mpu shweel nyúul, kú bæ mí asó mísh; bwé nda dæ síya mífind mí ázəgá-dúg, nda dæ bwaád ísâ í or, ŋkí ntəg oŋkaaw ó álal-kus, næ ivuŋgá næ mikáándó mí álal-kus. ¹⁰ Bwé dúg bwaád mímbwéedí mí jéla næ budá bwé ŋgə cugə cug mágwág næ Zembî wá; mimbwéedí myəəŋg wé jəjə mísóólúgá. ¹¹ Mudá má jéla næ dæ ŋwa njígúla a njúl kúl-kúl, kú bwele bæn lúu. ¹² Mæ ayəyé múdá ŋkul ná a jígúlig, ŋkí ntəg ná a jwúg næ mudúm. A dúg ji kúl-kúl. ¹³ Jí ná, Adam wé Zembî nyə téed sá yé, Ifa ka zə bæ mpúsə. ¹⁴ Adam ntəg dí nyə á magulæ mæshügá. Mudá wé nyə á magulæ mæshügá, a mú caam məcəç. ¹⁵ Nji, mudá má bá *dúg cug næ byále á bá byá yí. Nji, í bá jii ná a bəg næ zény búgə, næ zény cəelí, næ zény cugəle mbií Zembî mæ cəel yí, a mbíd lám ájjilə.

3

Sâ í dúgyá næ otəwe ə shwóg wâ Də yí

¹ Sâ jí kú næ mæshwán wé ga: ŋkí muud mæ gwág yéesh ná a sá séy dúlæ fála *Də má Zembî, jəjə mpwóómbú íséy wé múúd wəəŋg ŋgə jii ni. ² Í ka jii ná təwe shwóg bəg kú næ sâ á jumúg, a bəg ŋgwúm mæ múdá ŋgwú; a bəg muud mæ dæ cunal iyéesh yé, a dæ shimal ísâ, a mpíya næ gúmá, a bəg muud má dæ mpu ŋwa ójón yé, a njúl ná a ji næ ŋkul mpu jíguli. ³ Nyə ajóláyé næ bæ ŋgule mælwəg, kú bæ múúd

2:9 1Pr 3.3-5 **2:10** 5.10 **2:11** 1Kr 14.34 **2:13** Mæt 2.7, 21-22; 1Kr 11.8-9 **2:14** Mæt 3.1-6, 13; 2Kr 11.3 **3:2** Tit 1.6-9; 1Pr 5.1-4 **3:3** 2Tm 2.24

mándá; a yidag bæ kú dɛ yâ, kú bæ múúd icwoomb. A bég kú cɛɛl *mwaanê. ⁴ A jɛlá nɛ sá ná njów búúd yé í kyéyug jɔjɔ kuú njɔɔnd, bwán bé kú nɛ mɛbún, bwé ngó cugə mbií cug í jɛla yí. ⁵ Nkí muud má yidá bæ kú mpu sá ná njów búúd yé í kyéyug jɔjɔ kuú njɔɔnd íí, ntɛdelé nyə é mpu kweemb Dɔ má Zɛmbî yé? ⁶ Muud mɛ fála Dɔ yé nyə ajɛláyé nɛ bæ múúd ngó ndəm *búgɛla yé, nɛcé nyə á bá ŋwa nyáméfwó nda gúl mɛma sâ, a mú bæ kú ná mpu nda á fálág Dɔ ná, ná ndɛé a mú bwəma nɛ intúgúlí Njwû mɛjamb nyə á bwəma nɛ ndí yí. ⁷ A jɛlá námé nɛ bæ váál múúd dí ná buud bwé cúgé Dɔ dí wá dɛ lɔ nyə ná jɔ múúd; ntó, nyə abúɛ bwəma nɛ mpyóŋ ná ndɛé a biil láámb má Njwû mɛjamb dí.

Sâ í dúgyá nɛ ojaákwon yí

⁸ Námé mbií ŋgwúd wɔɔŋgú, *jaákwon má jɛlá nɛ bæ nɛ jɔ fúlú, a nda dɛ lás sâ ŋgwúd mimpu mimbá; nyə ajɛláyé nɛ wá lúu málwəg dí, a nda dɛ sɔ *mwaanê nɛ mɛcií míshúd. ⁹ A jɛlá nɛ magulə *ndímba a búgə lâm á fúbánúd. ¹⁰ Muud mɛ céél bæ jaákwon ntó yé, í jii ná buud bwé fwóg faas váál múúd á jí yí; á ká bæ kú nɛ sâ á jumúg íí, a mú ka sêy séy jaákwon. ¹¹ Budá* bwé jɛla námé nɛ bæ nɛ jɔ fúlú, nda dɛ ci búúd iciyá í béwúlí bwo milâm yí, bwé mpúg dɛ cunal íyéesh byán, bwé bég ə abúgúlág məzhíí mēsh. ¹² Jaákwon má jɛlá nɛ bæ ŋgwúm mɛ múdá ŋgwúd, bwán bé kú bwɛɛ bân mílúú, a jɛlá nɛ sá ná njów búúd yé í kyéyug jɔjɔ kuú njɔɔnd. ¹³ Bɔɔŋg bwé sá ísɛy byán váál í jɛlá wá, buud bwé

3:7 2Kr 8.21; Mis 6.3 **3:11** Tit 2.3 * **3:11** Na jì nɛ ŋkul bæ búdá ó ójaákwon, jí námé nɛ ŋkul bæ ójaákwon ó ábudá.

é ɲwa bwo nə məjilə. Búgá bwé ɲgá *búgɔla Yésus-Kríst yí í é sá ná bwé dúg lésha nə buud kú nə ifwaas.

¹⁴ Mə ɲgə cilə wo kálaad éga nə búgá nə mə wál bá zə núnj. ¹⁵ Nji, ɲkí mə bə kú lɛɛl zə, kálaad éga nyə e sá ná wo mpúg kuú ɲjɔnd í jálá nə muud á ɲjów má Zembî yí. ɲjów má Zembî wɔɔɲg wə Dɔ má Zembî á kuwô í ɲgá shúgə ɲgə baagɔlə obúbələ yí. ¹⁶ Haaw, kú nə məshwán, mpúyá búgá í ɲgá yə sá yí wí məma ndímba ánúnî.

Kríst nyə á zə byêl muud,
 ɲkɛɲkɛ Shíshim nyə a lwó ná a ji tátálí,
 *wəɲgəles bwé á beny nyə,
 cúndá yé í á má s̄y ílwoɲ í búúd byêsh dî,
 ncúlyá buud bwé á má búgɔla nyə wa shí mishwun,
 Zembî nyə a bân nyə gwôw, yə nyə gúmá jé.

4

Gwánág ni ibów-bôw

i minjígúla

¹ ɲkɛɲkɛ Shíshim ɲgə ci nə sáɲ sáɲ ná mwów má áməzhúgúlâ di, bóól búúd bwé bá yíl mílâm ísâ í dúgyá nə búgá yíid, bwé yidá kə sá mágwág nə míshíshim mí máshügâ, kə ɲgə bɛ minjígúla mí mínjumbúlu. ² Bwé bá kə ɲgə cwagɔwa bɛ mikaand mí ijóó búúd ɔ kwába bwé bá dɛ shüg bwé nə ndí myá. Buud ɔ mákəɲ bɔɔɲg iwushí í á má nada bwo lámúd nda məyüggyé múúd nyə a lánd nə ɲkwánz ágúgwô* má. ³ Bwé tál búúd mpəndí né ci muud kú

3:15 Ifz 1.23; 2.19-22 **3:16** Mat 28.18-19; Mak 16.19; Yuá 1.14; Mis 2.33; Ifz 1.20-21; Flp 2.6-11; Kol 1.6, 23; 2Tm 4.17 **4:1** 1.10

4:1 2Tm 3.1 * **4:2** Bóól bwé ci ná: «Milâm mí á má bimbála bwo».

4:3 bâ: 1Kr 7.1 idâw: Mət 9.3; Rom 14.2; Kol 2.21; Heb 13.9 akíba: Rom 14.6; 1Kr 10.30

bâ; bwé cilushi búúd bíl ídêw, í njúl ná Zembî nyə á té byo shú búúd ó abúgúlág bwé mpú óbúbálé wá ná, bwé dúg də byo nə akíba. ⁴ Sâ jêsh Zembî nyə a té yí jí ñkí nywa; kú nə tɔɔ sâ í jálá nə myeesh yí; í jii nji ná sá dúg yə Zembî akíba shú sâ jêsh sá má ñwá yí. ⁵ Nəcə ná, nə Milású mí Zembî, nə məjəgula í du sá ná isâ byêsh í bág ñkəñkə í isâ.

⁶ Jíggúlíg ómínyəñú bwô ó abúgúlág isâ íni, ntó nyə e lwó ná wo jí jɔjɔ sɔɔl məsáal mə *Kříst Yésus, bwé á wíl wo nə jɔjɔ íciyá í búgə nə fwámé njíggúlá, wo ñgə námə mpu bə njíggúlá wɔɔñg. ⁷ Dugú ban mbií mikanda ícwúcwúúl í búdá í du kənd, mikanda mísá kú bish Zembî myá. Yidagú wá ñkúl ná wo ñgəg nə cugə cug í yá Zembî gúmá yí. ⁸ Igwiimbí í du lulushi nyúúl yí bí nə búbaalé mfií bíbíyá. Cug í yá Zembî gúmá yí, jáá jí nə mfií məzhí mēsh, ñkaagə njúl námə ná muud mə cugə cug jɔɔñg yé, nyə é cugə mpwogé ja gaád, a kə námə bá cugə mpwogé jɔɔñg cug í ñgə zə yííd. ⁹ Ciyá ga jí abúgúlág, sá má jəlá nə magulə gwo sá bēsh. ¹⁰ Ciyá jɔɔñg jí ná, sá ñgə wáduga ñgə gwána nəcé sá ñgə bwánd nə búgə ná Zembî á kuwó mə bá lə sâ sá ñgə sá yí. Zembî á kuwó wɔɔñg wə jí cugye á buud bēsh, bul bə ná ndéé obúgula. ¹¹ Isâ wó jálá nə jígguli búúd wə íni, wo ci nə bwo ná bwé bég minjíggúlá myɔɔñg.

¹² Muud nyə ajélayé nə mpyény wo ná wo jí mwántombú. Yidagú sá ná obúgula bwé ñwág yuug wódí, yuug lésú á mpu, yuug kuú njɔɔnd, yuug cɛlí, nə yuug cug á kú asíy-síy. ¹³ Té má afwóyé wóós yí, wo ɔ wá lúú dúlə lə micilyá mí Zembî ísɛñgyád. Wo

o wá námá lúú dúlê sá ná obúgula bwá bég nda teeg mányúul, wo wá lúú dúlê jíguli bwo dî. ¹⁴ Zembî nyə á yə wo ηkul nə fəg ja *búúd o mícúndé bwá á cúndə, ocúmbá buud bəd wo məbwá lúúd yí; wo nda bæeg ηwa yána mə Zembî dɔɔŋgú nda zhizhe. ¹⁵ Kəndúg lâm ísâ íníd, wo wá lúú sáal dwô dî, buud bêsh bwá dúgúg nda wó ηgá bugəban ná. ¹⁶ Wo o mpú baagəsə cug gwô, mpu baagəsə mínjígúlá wó ηgá jíguli buud myá. Nadagú mínjígúlá myɔɔŋgúd. Wó ká sá ntó, wo é cug wóméfwó, wo cug námá búúd bwá ηgá gwágulə wo wá.

5

Lásúla nə buud bwá sá íwushí wá

¹ Nkí í wós né wo lámúsá nə cúmbá muud íí, wo kú ηkáánd nə nyə, wo o lás nə nyə tâŋ nda shwóóŋgú. Wo ó dɛ námé lás nə mənəcwámá tâŋ nda omínyoŋgú bwô, ² lás nə ocúmbá budá tâŋ nda onyɔɔŋgú bwô, məsás tâŋ nda okóól bwô, nə kúlúgú í jəla yí.

Sâ í dúgyá nə mikúsé mí búdá yí

³ Wo ó kweemb míkúsé mí búdá mí cúgé ná nə jígúwé myá. ⁴ Kúsé í ká bə nə bwân nə onta, bwá jəlá nə tééd fwo jíg dúlê cugə nə buud o njów bəŋ nda Zembî mə jí né; bwá mpúg nə wíłlê obyəl bəŋ bwá á wíł bwo yí wúsə mpwəlá bwá jəlá nə nyiŋg yí. ⁵ Kúsé múdá í mə mpu lág kú ná nə jígúwé yí í dɛ kənd búgə jêsh wə Zembî. Mbií kúsə wɔɔŋg í dɛ jəgula nə Zembî bulú nə mwásé dɛ gwáámə nyə kwíindyá nda káád. ⁶ Shú myɔɔŋg míkúsé mí búdá

4:14 1.18; 5.22; Mis 6.6; 2Tm 1.6; 2.2 **4:16** 1.10; 4.12; 2Tm 2.22; 3.10 **5:1** Ləv 19.32 **5:5** Luk 2.37; 18.7

mí ηγά ná bε mənɣwa mə cug myá, bwé mpúg ná bwé tεem bə mikuwó, bwé má yə. ⁷ Kalagú mikúsə mí búdá məlábúgá mága shú ná bwé cágəgú kú nə məjumâ. ⁸ Nkí muud mə bə kú kweemb búúd bé, ná ndéé buud ɔ njów yé ntəg íí, nyíni múúd mə kílya búgə jé, a mə bə mbəwəlú ntə *hááden.

⁹ Shú ná wo cíləg kúsə múdá sámbá á mikúsə mísəon mə jálá kweemb myá di, í ji ná kúsə wəonɣ í bəg nə mimbú téeđ məwúm məsaman kə gwôw; í ji námə ná a bəg kúsə í á bə nə nji ηgwúm ηgwúd yí.

¹⁰ Í jii námə ná a bəg ná nyə a shí də sá jɔjɔ mísóólúgú mí dúgə nyín, a bəg ná nyə á mpu jígəli bwán bé, nyə á də ləg búúd nyədəí njów, də gusa búúd ó Zembí məkuú, də kwíind intágúlá-ntágula i búúd. A bəg ná nyə á də sá fwámé mísóólúgú mimbii mimbii.

¹¹ Wo nda magələ cílələ mikúsə myâ məsás; nəcé myâη, iyéesh byáη í də gwúm, bwé mú ηgə yəw sálə sáal mə Zembí, bwé mú bə nə yéesh ná bwé kə məbáád. ¹² Ja nyâη mə sá ntó yí, a mə byaagələ, nəcé a mə ntə ηkəl nyə á təl ná á ji fwó yé. ¹³ Bwé də bə cínoηgú, bwé mú kú ná nyiηgə sá təə sâ, nji ηgələ jɛla mínjów minjów; jɛlələ wəonɣú kú ntəg bə nji ná bwé cúgə nə sâ mə sá, nji bwé fwáfala, bwé wá mimpu ízhaá isád, bwé ci icigə-cigə.

¹⁴ Gwé wá jí ná, mə yidá jii ná kúsə wí sás yí í kəg báád kə byá bwán, baagələ njów bə mpwogé shú ná buud bwé ηgə lumbəli nə sá wá bwé bəg kú nə zhíí mə cí sá sâ ábúbôw. ¹⁵ Mə cí ntó nəcé bóól ηkí bulya bwé mə bwey wú fwámé zhííd kə bε zhíí mə *Sátan.

¹⁶ Nkí ηgwól mbúgula á mudá ji nə mikúsə nyədəí njów búud dí, í jii ná a ηkényúg mbag á mikúsə

myɔɔŋgá shú ná í nda nyingə bæ mbag á *Dɔ́ má Zembî. Dɔ́ í ñkényúg mbag á myɔɔŋg mí kú nà jígúwé myá.

Sâ í dúgyá nà otówe ɔ shwóg wâ Dɔ́ yí

¹⁷ Ocúmbá buud bwé ñgá mpu kyey nà Dɔ́ wá bwé mpíyá nà gúmá ikóómb íbá, ná ndeé bɔɔŋg bwé má wá mányúúl bwiingúlə jɔjɔ kéel nà jígúúlə óbúgula dí wá. ¹⁸ Kálaad Zembî ñgə ci ná: «Wo nda fad nteny mpu ja í ñgá nyaal mpumá ñgélə lwáál nywo yí», a nyingə námé ci ná: «Sóól məsáal má jəlá nà bæ nà myána.»

¹⁹ Ñkí bwé zé shwáman ñgwól Acúmbá muud á Dɔ́ má Zembî, wo é jisə magulə shwáman jɔɔŋgú buud obá ñkí ólól bwé má fwo bwiing mpu ñgwúđ. ²⁰ Bɔɔŋg otówe ɔ shwóg bwé sá *sám wá, wo lás nà bwo tám buud; sâ jɔɔŋg i é sá ná bóól bwé bág nà ifwaas.

²¹ Má ñgə ci nà wo mísh má Zembî dí, mísh má Yésus-Kríst dí nà mísh má *wəñgəles Zembî nyə a féesh wá dí ná, wo ɔ bɛ mínjígúlá míni, kú kə ñkɔómá, kú yag múúd mpwoombá. ²² Wo nda jígwəwə bəđ múúd məbwé; wo nda kə wá nyúúl ízhaá sémád. Wo ɔ baagulə wóméfwó ná fwɔ-fwɔ. ²³ Wo kú ná də ñgul ñji məjúwó; dəgú námé ñgul búbaalé məlwəg nà məcey má də bii wo ija ija máni.

²⁴ Bóól búúd myáŋ mísəm mí də búguli buud nda fwo faas, bóólégá bāŋ myáŋ zə də mpúy fwála má fwo cɔ́. ²⁵ Jɔjɔ mísóólégú mí də námé bæ, bóól búúd

myán̄ læel nyîn. Nji, míl tɛɛm bæ nda læel nyîn, mí ábúle bwên shwoód.

6

Sâ í dúgyá nà málwaa nà omása yí

¹ Obúgula bí málwaa wá bwé jəlá nə magələ né omása báj bwé mpíyá nə gúmé jêsh. Ntó nyə e sá né buud bwé nda *lás nə Zembî bwaasúlə mpu, tɔɔ nə njígúlá wúsú. ² Bɔɔŋg ómása báj bí obúgula wá, bwé nda mpyêny bwo né jisə omínyɔŋə báj. Í yidá jii né bwé búlɔg mpu sêy nə bwo, bwé ŋgə mpu né obúgula Zembî mə céél wá bwé wə bwé ŋgə balan nə məbwé mə ísəy máŋ. Sâ wó jálá nə jíiguli búúd wóni, wo yáág nə bwo né bwé mágələg.

Nə fwámé óyíguli, nə wəáyibəmb

³ Nkí ŋgwól múúd mə jíígúli gúl sâ shús, yida bíd fwámé íciyá í Cwámba wúsú Yésus-Krîst, ŋkí ntâg né a bíd njígúlá í dúgyá nə cɔg í yə Zembî gúmé yí, ⁴ nyân múúd mə jág bul ŋkêny nyúul, a mə bul námə bæ nə jág. Í mú nyə nda bwás á né a dúg ŋgə shuya ózhuyâ ó dúlə ŋgə faas bíl íciyá. Jí í də wóós cínɔŋg yí? Ngaá nji zhíŋ nə ozhuyá, nə *bwaasúlə mpu, nə dúlə bɛɛmb bóól búúd? ⁵ Í də námə bæ buud mítédúgá mí mə lánɣwo wá, də sɛŋusa mákəl né sɛŋusa sɛŋusa, kú nə məshíné. Nəcə buud mítédúgá mí mə lánɣwo wá bwé ampúyé ná óbúbélé, bwé mə yida dúg né cɔg í yə Zembî gúmé yí jisə bwo zhíí bwé é bii kúm yí.

6:1 Ifz 6.5; Tit 2.9-10; Flm 8-20; 1Pr 2.18 **6:3** 1.3-7 **6:3** 1.10; Gal 1.6-9 **6:4** 1.4; 6.20; 2Tm 2.14 **6:5** Yuá 10.12; Mis 20.33-34; 1Te 2.5; Tit 1.11; 1Pr 2.14; 5.2

⁶ Cug í yá Zembî gúmá yí í yida námá bæ zhií múúd mə bíi kúm yí, nji í bé ntó ja múúd mə mpú də gwág máshusug nə sâ á jí nə ndí yí. ⁷ Shé áshígé zə nə sâ ja shé á zə byêl wa shí gaád yí; shé cugé námá nə ηkul kə nə sâ ja shé má ká yí. ⁸ Ntó ji ná, shé má ká bæ nə idəg nə mikáándá, bímbí dɔɔŋgú kwaga.

⁹ Buud bwó də yáág nə bwó cɛɛl bæ nə kúm wá, bwó də bágulə mǎnyúúl nə məbwəbúlán mə wáámbug bwo, bwó mú biil láámbúd nə ndɛé, bwó mú bæ nə iyéesh mimbii mimbii í ntágúlə bwo, í njúl iyéesh í impwúfú. Iyéesh byɔɔŋg wó í də sá nə muud kweemashi nyáméfwó nə ndɛé a yə yí. ¹⁰ Mpugá ná, «cɛɛlúlə *mwaanê wúsə kɔɔlə á mimbii mí mábôw myêsh»*. Nda bóól búúd bwó á wá mǎnyúúl cɛɛlí jɔɔŋg dí ná, bwó á béégya nə kuú njɔɔnd búgá kə ŋgə gwaa cwagəwa; bwó á mə təl bwáméfwó cwúnd dí.

Gwánág fwámé gwáná

¹¹ Nji, wɛɛ muud mə Zembî, túbug isâ íni. Yidagú sɔ́ nə wo cúgəg tátəlí, wo kándug lám wá Zembî, wo bəg nə búgá, nə cɛɛlí, nə jísów nə lám mátəla.

¹² Mpug ná cugálə cug búgá jí fwámé gwáná, gwánág gwáná jɔɔŋg shú nə wo búig cug á kandugə kandugə. Cug jɔɔŋg wá Zembî nyə a jôw wo nə wo zég ŋwa yí. Njúwúlú wɔɔŋg wá wó á bwaagulə zhwoɡ buud bwó ŋgə gwág yí. ¹³ Mə zə təl wo ηkəl mísh mə Zembî dí, nəcé nyə wá ŋgá yə isâ byêsh cug. Mə təl námá wo ηkəl nyɔɔŋgú mísh mə Yésus-Kríst dí, Yésus muud nyə á magulə Zembî mísh mə Pons Pilát

6:6 4.8; Flp 4.11; Heb 13.5 **6:7** Zhb 1.21; Ekl 5.14 **6:8** Mik 30.8-9 * **6:10** Na ji kaaná búúd bwó á də bwey ci fwála mwôw mə Pwôl dí yí. **6:12** 1.18; 4.14 **6:13** Mat 27.11-26; Yuá 18.28-19.16

dí yé. ¹⁴ Nkâl nyɔɔŋ nyísə ná wo mpúg baagulə mámpéndí má á yə wo má, wo sá ná wo cúgəgí nə mwo kú sá sâ májumâ, kú fúfug ná ndeé kə wósós jwów Cwámba wúsú Yésus-Kríst mə bá nyingə zə yí. ¹⁵ Nəcé, Zembî wə má bá lwóya nyə ja dāŋ fwála í bá námá wósós yí, Zembî muud jí Ajəláci anúnî yé, Cí í jwú nə micî myêsh yí, Cwámba míl micwámba myêsh mí ŋgá gwɔɔ yé. ¹⁶ Nji nyəmfwó wə jí ná nyə abúle yə, a njul kúl jí nə mbií mánkenya mísh má múúd má cúgé nə ŋkul jísow yí; muud ŋgwúd nə ŋgwúd nyə afwóyé bwele dág nyə, muud cugé námá nə ŋkul dág nyə. A ŋwág gúmá nə ŋkul á kandugə kandugə! Amen! ¹⁷ Buud bí nə kúm á cug ga wá, tálug bwo mpéndí ná ci bwə nda ŋkəny mányúul, bwə nda kə wá búgá jáŋ kúm dɔɔŋg dí, nəcé í bá cɔ. Bwə yídag kənd mílám wə Zembî muud ŋgá yə sá isâ byêsh nə jɔ lâm yé, nyə wə ŋgá sá ná sə ŋgəg nə balan nə isâ byɔɔŋgú shú mánywa mósú. ¹⁸ Cúg nə bwo ná bwə dág sá mánywa, bwə dág sá jɔjɔ mísóólúgú mənkund mənkund; bwə dág sá váál yána í ŋgé wú lám dí cwú yí, bwə də bə kwéeshá ná bwə də kaaw mábii mán nə bóól búúd. ¹⁹ Í ká yidá bə ná dāŋ kúm wə ŋgələ sá mbií mísóólúgú míni, í é kwəməsá bwo cug í ŋgé zə yí, kú nə sá í ntágulə.

Məbódá

²⁰ É yé Timotê, mpug baagulə sâ Zembî nyə á yə wo yí. Wo nda də kənd málwə mbéé zhizhe mikaand mí ŋgá lúmbəli nə búgá myáád, wo ɔ

6:14 1.3, 18; Flp 1.10; 1Te 5.1-2 **6:15** Mis 1.7; 2Pr 3.3-9; Mbú 17.14 **6:16** MmN 33.20; Sôm 104.2; Yuá 1.18; Kol 1.15; 1Yn 4.12
6:17 Sôm 62.11; Luk 12.15, 20; Zhk 5.1 **6:19** Mat 6.20 **6:20** 1.4; 6.4; 2Tm 1.14

sásúlá némé óḡkwafad ɔ búúd bwé ḡgá jaaw mǎnyúúl
né búsə nə mpúyá wá. ²¹ Bóól búúd bwé á jaaw
mǎnyúúl ntó wá bwé á mǎ lǎḡwə wú búgád.
Zembî ké sá bí mpaam.

Kálad Zembî : Sa, á Gúgwáan New Testament in Makaa

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Makaa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Makaa

© 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

d1606f4a-0ada-5be8-9b44-23b40e4b3495